

Mánudaginn 1. júní 1992.

Nr. 341/1990. **Njáll Kjartansson**

(Kjartan Reynir Ólafsson hrl.)

gegn

Sparisjóði vélstjóra

(Helgi V. Jónsson hrl.).

Ómerking. Frávísun frá héraðsdómi. Útivist. Sönnunargögn.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Haraldur Henrysson og Gunnar M. Guðmundsson og Björn Þ. Guðmundsson prófessor.

Áfrýjandi skaut máli þessu til Hæstaréttar með stefnu 18. september 1990 að fengnu áfrýjunarleyfi sama dag. Hann krefst aðallega sýknu af kröfum stefnda, en til vara, að málinu verði vísað frá héraðsdómi. Þá krefst áfrýjandi þess, að felld verði úr gildi fjárnám, sem gert var í fógetarétti Hafnarfjarðar 20. júlí 1990 í eignarhluta hans í Háahvammi 12 í Hafnarfirði. Að lokum krefst hann málskostnaðar fyrir Hæstarétti úr hendi stefnda.

Stefndi krefst þess, að hinn áfrýjaði dómur og framangreind fjárnámsgerð verði staðfest og að áfrýjandi verði dæmdur til að greiða sér málskostnað fyrir Hæstarétti.

Nokkur ný gögn hafa verið lögð fyrir Hæstarétt. Meðal þeirra er reikningsyfirlit vegna tékkareiknings áfrýjanda nr. 2076 í Sparisjóði vélstóra. Sýnir það stöðu reikningsins frá 8. til 31. desember 1987. Samkvæmt yfirlitinu hefur stefndi hvorki strax né í einu lagi ávísað þeim 400.000 krónum, sem greiddar voru inn á reikninginn 8. desember, svo sem ráða má af héraðsdómi.

Greiðsla þessi var innt af hendi með tékka, sem gefinn var út á tékkareikning nr. 3034 í Sparisjóði Kópavogs. Á bakhlið tékkans er áritun um, að reikningnum hafi verið lokað 18. desember 1987, en þar er hins vegar ekki skráð, að skort hafi inneign á reikninginn 8. sama mánaðar, þegar greitt var með tékkanum. Tilkynning til útgefanda tékkans frá greiðsluöfnunarstöð er ódagsett. Á þessu tíu daga tímabili hafði reikningshafi því áfram forræði á reikningnum. Upplýsinga nýtur ekki í málinu um færslur á reikningnum á þeim tíma.

Samkvæmt þessu vantar í málið viðhlítandi sönnunargagn um það, að eigi hafi verið næg inneign á tékkareikningi nr. 3034 í Sparisjóði Kópavogs, þegar greiðsla með umræddum tékka fór fram inn á tékkareikning áfrýjanda 8. desember 1987. Slíks sönnunargagns hefði þurft að geta í stefnu, sbr. f-lið 88. gr. laga nr. 85/1936 um meðferð einkamála í héraði, sbr. lög nr. 54/1988. Þetta var slíkur galli á málatilbúnaði stefnda (stefnanda í héraði), að héraðsdómari átti við svo búið að vísa málinu frá dómi, sbr. 2. mgr. 118. gr. laga nr. 85/1936.

Að svo vöxnu máli verður ekki hjá því komist að ómerkja hinn áfrýjaða dóm og vísa málinu frá héraðsdómi. Jafnframt ber að fella hina áfrýjuðu fjárnámssgerð úr gildi.

Rétt er, að málskostnaður fyrir Hæstarétti falli niður.

D ó m s o r ð:

Hinn áfrýjaði dómur og framangreind fjárnámssgerð eru úr gildi felld, og er málinu vísað frá héraðsdómi.

Málskostnaður fyrir Hæstarétti fellur niður.

Dómur bærjþings Hafnarfjarðar 1. júní 1990.

Mál þetta, sem dómtekið var 8.5.1990, hefur Sparisjóður vélstjóra, kt. 610269-2229, Borgartúni 18, Reykjavík, höfðað hér fyrir bærjþinginu með stefnu, birtri 20.2.1990, á hendur Njáli Kjartanssyni, kt. 301145-3819, Háahvammi 12, Hafnarfirði, til greiðslu skuldar, að fjárhæð kr. 534.240,99, með drv., sem Seðlabanki Íslands ákveður skv. 10. gr. laga nr. 25/1987, frá 8.12.1989 til greiðsludags. Þess er jafnframt krafist, að drv. verði lagðir við höfuðstól á tólf mánaða fresti, næst 8.12.1990, allt í samræmi við 12. gr. fyrrnefndra laga. Þá er krafist málskostnaðar að skaðlausu skv. gjaldskrá LMFÍ að viðbættum virðisaukaskatti á málflutningsþóknun, sbr. lög nr. 50/1988, með drv. skv. 10. gr. laga nr. 25/1987 að liðnum fimmtán dögum frá dómsuppsögu skv. 175. gr. laga nr. 85/1936, sbr. 21. gr. laga nr. 54/1988.

Málavextir.

Hinn 8.12.1987 hafi verið lagt inn á tékkareikning nr. 2066 í Sparisjóði vélstjóra 400.000 kr. Reikningur þessi sé eign Njáls Kjartanssonar, Háahvammi 12, Hafnarfirði. Ofangreind innlögn hafi verið innt af hendi með ávísun nr. 291175, út gefinni af Trénýtingu hf. á tékkaeyðublað Sparisjóðs

Kópavogs, Austurbæjarútibú, á reikning nr. 3034. Innstæða hafi ekki reynst nægileg fyrir tékka þessum, og hafi Sparisjóður vélstjóra fengið hann endursendan 18.12.1988, þar sem umræddum reikningi hafi verið lokað sama dag, og væri einungis innstæða fyrir 127.886,87 kr., og eftirstöðvar væru því 272.113,13 kr. Stefnandi hafi snúið sér strax til útgefanda tékkans og kafið hann um áðurnefndan mun, en það reynst árangurslaust. Enn fremur hafi stefnandi snúið sér til móttakanda fjárins, en hann hafi þá þegar eytt fénu. Að kröfu hafi hann samþykkt að greiða ofangreindan mun, 272.113,13, kr. Honum hafi m.a. verið boðið af stefnanda að lána honum skuldabréf fyrir ofangreindri fjárhæð eða semja um greiðslu hennar, ef þörf væri. Efndir hafi þó ekki orðið á loforði þessu, og sé því mál þetta höfðað.

Málsástæður.

Stefnandi telur stefnda bera ábyrgð gagnvart sér skv. ólögfestum reglum skaðabótaréttar, þar sem stefnandi hafi orðið fyrir tjóni, vegna þess að stefndi hafi tekið út meira fé af tékkareikningi sínum í Sparisjóði vélstjóra en lagt hafi verið inn á reikning hans. Er umrædd innborgun hafi komið inn á reikning stefnda, hafi hann tekið allt féð strax út af reikningi sínum. Hann hafi notað hér fé bankans eins og sitt eigið þrátt fyrir vitneskju hans um, að innstæða væri ekki nægjanleg fyrir áðurnefndri ávísun, er lögð var inn á reikning hans. Sparisjóður vélstjóra gerir enn fremur þann fyrirvara á innleggseyðublöð sín, að innstæða sé fyrir innlögðum tékkum, og sé skv. því innborgun þessi ógild. Stefnda sem viðskiptamanni stefnanda hafi átt að vera þetta kunnugt. Skaðabótakrafan sé byggð á mismun tékkafjárhæðar og inneignar eða sem samsvarar endursendri tékkafjárhæð.

Skaðabótakrafan sundurliðast þannig:

Höfuðstóll 8.12. 1987	kr. 272.313,13?
Drv. af 272.313,13 kr. frá	
8.12. 1987 til 8.12. 1988	— 123.929,70
	kr. 396.242,83
Drv. af 396.242,83 kr. frá	
8.12. 1988 til 6.12. 1989	— 137.998,16
	Kr. 534.240,99

Krafan um virðisaukaskatt af málflutningsþóknun sé reist á lögum nr. 50/1988, þar sem lögmönnum sé gert að innheimta virðisaukaskatt af þjónustu sinni. Stefnandi sé ekki virðisaukaskattsskyldur. Því beri honum nauðsyn til að fá dóm fyrir skatti þessum úr hendi stefnda.

Lagarök.

Mál þetta sé höfðað skv. ólögfestum reglum skaðabótaréttar og 4. gr. tékkalaga nr. 94/1933.

Stefndi hefur hvorki sótt þing ná látið sækja, og er honum þó löglega stefnt. Verður þá skv. 118. gr. laga nr. 85/1936 að dæma mál þetta skv. fram lögðum skjölum og skilríkjum, og þar sem þau eru í samræmi við dómkröfur stefnanda, verða þær teknar til greina að öðru leyti en því, að dráttarvextir reiknast skv. 10. gr. laga nr. 25/1987 af 272.113,13 kr. frá 8.12.1987 til greiðsludags.

Málskostnaður ákveðst 47.400 kr., þ. m. t. virðisaukaskattur, 8.409 kr., en málskostnaðarfjárhæðin án virðisaukaskatts beri drv. skv. 10. gr. laga nr. 25/1987 frá 15.6.1990 til greiðsludags.

Rúnar S. Gíslason, fulltrúi bæjarfógeta, kvað upp dóm þennan.

D ó m s o r ð:

Stefndi, Njáll Kjartansson, Háahvammi 12, Hafnarfirði, greiði stefnanda, Sparisjóði vélstjóra, Borgartúni 18, Reykjavík, 272.113,13 kr. með drv. skv. 10. gr. laga nr. 25/1987 frá 8.12.1987 til greiðsludags og 47.400 kr. í málskostnað, þ. m. t. virðisaukaskattur, 8.409 kr., en málskostnaðarfjárhæðin án virðisaukaskatts beri drv. skv. 10. gr. laga nr. 25/1987 frá 15.6.1990 til greiðsludags, allt innan fimmtán daga frá lögbirtingu dóms þessa að viðlagðri aðför að lögum.